

VŠENORSKÝ ZPRAVODAJ

Aktuální TÉMA:

Medový podzim ve Všehorech

UVNITŘ LISTU

Slovo starosty • Pozvánka - koncert v kostele sv. Václava •
Všehorská knihovna • Niva řeky Berounky ve Všehorech •
• Příroda Všehor - Staré stromy plné života •
Základní škola a mateřská škola J. Kubálka • Sport • Všehory vzpomínají •
Středisko volného času ve Všehorech • Zahrady Všehor • a další

Nadchází opět podzim a s ním i vzpomínání na ty, co už tu nejsou s námi. Opět se půjdeme podívat na hroby našich blízkých, abychom tichou vzpomínkou, zapálením svíčky či květinovou výzdobou uctili jejich památku a odkaz, který nám tu zanechali. Podzimní náladu nám zpestří i nadcházející kulturní událost ve Všenorech. 25 září si milovníci vážné hudby budou moci vyslechnout v kostele sv. Václava ve Všenorech varhanní a houslový koncert interpretek Jiřiny Dvořákové Marešové a Lucie Sedlákové Hůlové.

O dění ve Všenorech byl v jejich okolí vždy velký zájem. Není se čemu divit. Všenory dnes bezprostředně sousedí z jedné strany s Dobřichovicemi a z druhé strany s Černošicemi. Propojují nás cyklostezky a procházka kolem řeky Berounky tak často končí v některé z blízkých kaváren Dobřichovic či Černošic. Rádi bychom Vám proto představili v tomto čísle novou rubriku „Ohlasy z okolí Všenor“. Pokud nám to čas a prostor bude umožňovat, rádi Vám v této rubrice nabídneme pozvánky na různé společenské či sportovní akce v blízkém okolí Všenor.

Samotné Všenory jsou dnes tvořeny původně dvěma samostatnými obcemi. Vzdálenosti se stále zkracují a noví sousedé přibývají. Tam, kde žije pohromadě hodně lidí, vzniká nepochybně více sporů a třenic. Pomoci orientovat se v nových zákonech a souvisejících vyhláškách a předpisech si klade za cíl bezplatná právní poradna Mgr. Jana Holáská v Dobřichovicích, která je od nás vzdálená „co by kamenem dohodil“. Také občanům Všenor se může dostat bezplatné rady či právní pomoci při řešení sporů nebo právních deliktů.

Na podzim nastává doba sklizně. Zahrady ve Všenorech nás v tomto období odměňují ovocem, které si můžeme natrhat. Navzdory některým tvrzením, že globální oteplování neexistuje, mě letos ve Všenorech na zahradě opět dozrály citrony. Mohli jsme si tedy znovu prožít velmi teplé léto. Důkazem toho je i velmi nízká hladina vody v řece Berounce. O tom, že tomu tak nebylo vždy, se dočtete v článku „Niva řeky Berounky“ od Terezy Minárikové a také v okénku Martina Lehovce, který ve svém příspěvku vzpomíná na život v chatové osadě „Lavičky“, nebo chcete-li „Údolí staré řeky“, jak se osadě dnes říká.

Teplu mají pro svou práci rádi včely. Díky jejich snůšce pylu a nektaru, která trvá prakticky až do dušiček, můžeme ochutnat medový poklad, který si pro nás včely přes léto přichystaly.

Medový podzim Vám všem, čtenářům Všenorského zpravodaje, přeje
Václav Götz.

Vážení spoluobčané,

ve svém červnovém článku jsem se zmínil o plánované stavební úpravě budovy druhého stupně ZŠ, která proběhne během prázdninového období s termínem dokončení 20.8.2016 a dovolil si vyjádřit přání, aby jako vždy smluvní zhotovitel odevzdal práci včas a v potřebné kvalitě. Bohužel se toto moje přání nevyplnilo, neboť firma MTStav Příbram dokončila interiéry s prodlením k 31. srpnu a venkovní práce až začátkem měsíce září. Z toho důvodu jsme byli nuceni posunout začátek školního roku na datum 7.9., možná k radosti školáků, méně však k radosti samotných pedagogů, zainteresovaných rodičů i nás zastupitelů. Takovéto nedodržení termínu znamená pro dotčené zaměstnance školy nejen zvýšené úsilí

“Ne vždy firma prezentující se perfektně zhotovenou nabídkou provede perfektní práci v termínu.”

a nervozitu, ale i ztrátu koncentrace na samotný vyučovací proces, případně i zvýšené finanční náklady. V tomto případě se tak plně projevila negativní stránka povinných výběrových řízení na zhotovitele veřejných zakázek: Ne vždy firma prezentující se perfektně zhotovenou nabídkou vč. příznivé rozpočtové ceny provede perfektní práci v dohodnutém termínu.

Po letošním nezdaru obce v případě podaných žádostí o finanční dotaci, kdy byly naše tři žádosti vyhodnoceny jako neúspěšné „pro nedostatek finančních prostředků“, se k nám konečně štěstěna neobrátila zády, protože nám v červnu byly přislíbeny určité finanční prostředky ze SFŽP na rozšíření vodovodní a kanalizační sítě. Smlouva o přidělení těchto financí však mezi Fondem a obcí Všenory dosud podepsána nebyla. Fond totiž postupně žádá doložení dalších dokumentů, které nebyly součástí původní žádosti a to jak od obce, tak i od provozovatele našich obou sítí. Snad se tyto administrativní záležitosti co nejdříve kompletně vyřeší, abychom mohli ještě teď v podzimních měsících část schváleného a připraveného projektu stavebně dokončit. Pro ucelení informace uvádím, že v této věci již proběhlo výběrové řízení, ve kterém byla nejúspěšnější firma Vodní zdroje Ekomonitor,

“Byly přislíbeny finanční prostředky ze SFŽP na rozšíření vodovodní a kanalizační sítě.”

s.r.o. Chrudim. Ta však ještě před podpisem smlouvy od realizace projektu z důvodu nedostatku potřebných kapacit odstoupila. Obec tedy podepíše Smlouvu o dílo na tento projekt nazvaný „Vodovod a kanalizace Všenory – 3. etapa“ s firmou vyhodnocenou na druhém místě, což je Stavokomplet s.r.o., Brandýs nad Labem – Stará Boleslav. Příjemnou zajímavostí je, že na činnost této společnosti jsme od našeho provozovatele obdrželi kladné reference.

Podzimního času využijeme pro posouzení dotačních možností obce pro nadcházející období vč. přizpůsobování stávajících projektů nově vypsáním dotačním výzvám a to nejenom po stránce výkresové, ale i rozpočtové, neboť pro každou nově zveřejněnou výzvu platí jiné finanční ukazatele.

V podstatě tedy nelze stejnou žádost opakovaně podat beze změny. Jedná se tedy o celkem pracné záležitosti, za které je navíc nutno zaplatit. Snad se nám toto úsilí v blízké budoucnosti vyplatí. **Z. Seidler**

POZVÁNKA

Koncert
25. 9. 2016 – 16 hod.
Kostel sv. Václava
Všenory

Lucie Sedláková Hůlová - housle Jiřina Dvořáková Marešová - varhany

Heinrich Ignaz Franz BIBER (1644-1704): Růžencové sonáty

Růžencová sonáta č. 1 „Zvěstování“

(Preludium. Variatio - Aria allegro - Variatio - Adagio - Finale)

Růžencová sonáta č. 2 „Marie navštěvuje Alžbětu“

(Sonata. Presto. Allemande. Presto)

Růžencová sonáta č. 16 - Passacaglia g moll „Anděl strážný“
pro sólové housle

Růžencová sonáta č. 14 „Nanebevzetí Panny Marie“

(Prelude - Grave - Adagio. Aria - Gigue)

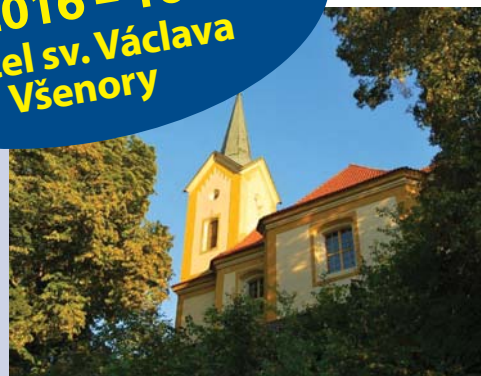
Růžencová sonáta č. 15 „Koronování Panny Marie“

(Sonata. Aria - Canzone. Sarabande)

Varhanní improvizace na chorál Svatý Václave

O interpretkách:

Houslistka **LUCIE SEDLÁKOVÁ HŮLOVÁ** je absolventkou Konzervatoře v Praze a hudební fakulty AMU. Na svém kontě má řadu úspěšných sólových vystoupení s orchestry i s různými partnery v komorní hře. V roce 2004 se například s velkým úspěchem představila jako sólistka Plzeňské filharmonie s dirigentem Jiřím Malátem na turné v USA (Dvořákův Houslový koncert). Se svým manželem, violoncellistou Martinem Sedlákem tvoří České smyčcové duo a společně s klavíristkou Veronikou Böhmovou hrají v klavírním triu Kinsky Trio Prague. Často koncertuje se svým otcem, houslistou Pavlem Hůlou. Je sólistkou a členkou komorního orchestru Praga Camerata. Příležitostně se také věnuje autentické interpretaci staré hudby, v této oblasti spolupracuje zejména s Robertem Hugem a jeho souborem Capella Regia. Několik sezón působila v mládežnických orchestrech (Orchestr Evropské unie, UBS Verbier Festival Orchestra), kde spolupracovala s nejslavnějšími světovými dirigenty a sólisty. Se všemi těmito soubory absolvovala již stovky koncertů po celém světě v nejslavnějších koncertních sálech a natočila několik CD. Hraje na nástroj italského mistra 2. poloviny 18. století a na kopii barokních houslí G. Guarneriho zhotovenou Daliborem Bzírským.

JIŘINA DVOŘÁKOVÁ MAREŠOVÁ vystudovala hru na varhany na Konzervatoři v Praze ve třídě prof. Josefa Popelky a Hudební fakultu Akademie múzických umění v Praze pod vedením doc. Jaroslava Tůmy. Svá studia si rozšířila na Hochschule für Musik und Theater Hamburg ve třídě prof. Wolfganga Zerera, a také doktorským studiem na Hudební fakultě AMU v Praze disertační prací s tématem „Teoretické základy varhanní interpretace (na příkladu období 1945 – 1989)“. Zde také nyní pedagogicky působí. Během svých studií se účastnila mnoha zahraničních mistrovských kurzů (Německo, Francie, Rakousko, Polsko), zaměřených na stylovou interpretaci staré hudby a varhanní improvizaci. Pracovala pod vedením vynikajících pedagogů a interpretů, jako jsou např. M. Haselböck, E. Ulmann, M. Sander, M. Bouvard, L. Lohmann, E. Kooimann, H. Franke ad. V roce 2004 se stala finalistkou Mezinárodní soutěže ve varhanní improvizaci v rakouském Schlöglu a v roce 2006 semifinálkou mezinárodní interpretační soutěže Pražské jaro. Vystupuje na mnoha mezinárodních hudebních festivalech (Smetanova Litomyšl, Teatrums Kuks, Vivat organ, Český varhanní festival, Orlicko-kladský varhanní festival, Varhany znející apod.) Je také vyhledávaným komorním hráčem. Nahrává pro Český rozhlas v rámci projektu Historické varhany Čech a Moravy. V současné době se věnuje kromě interpretace staré hudby také volné varhanní improvizaci. Spolupracuje s výtvarníky a divadelními soubory. Má za sebou mnoho zvukových snímků a dvě sólová CD.

Sociální komise ve Všenorech

Obec Všenory se snaží pomáhat svým občanům. Jednou z forem pomoci je zřízení a práce sociální komise.

Sociální komise nabízí poradenskou a finanční výpomoc lidem v obtížných životních situacích. Výpomoc je zpravidla jednorázová a je poskytována z rozpočtu obce. Je zcela nezávislá na sociálních dávkách, které jsou poskytovány ze státního rozpočtu.

Žádost o sociální výpomoc doporučujeme podat písemně na obecní úřad. Každá žádost je posouzena individuálně na zasedání sociální komise.

Pomoc ve složitých životních situacích vyžadujících znalost vyhlášek a zákonů poskytuje Centrum sociálních služeb Praha. Toto sociální poradenství se týká zejména osob handicapovaných, seniorů, osamělých rodičů, nezaměstnaných, dále lidí žijících na hranici existenčního minima a také jejich blízkých a příbuzných. Poskytované služby jsou bezplatné.

Tel. kontakt na Centrum sociálních služeb je **00420 222 592 022**. Informace o poskytovaných službách naleznete také na webových stránkách (www.csspraha.cz).

Lubor Goláš

Sociální komise Obecního úřadu Všenory

VÝVOZ BIOODPADU

Prosíme občany, kteří mají biopopelnici, aby si na ni nalepili nebo napsali číslo svého RD nebo chaty.

Toto opatření je pro kontrolu firmy odvázející odpad a případné stížnosti na nevyvezené nádoby. Dále žádáme občany, kteří si biopopelnici sami koupí, aby to oznámili na OÚ Všenory. Musíme nové popelnice firmě Komwag nahlásit, jinak nebudou vyváženy.

**Děkujeme za pochopení
OÚ Všenory**

Co je nového ve Všenorské knihovně

Našimi milými čtenáři bylo přijato s nadšením, že bude knihovna opět otevřena po celé léto. Nás zase těší, že i v době dovolených bylo v prostorách knihovny živo. A hemžilo se to u nás nejen čtenáři. Začátkem července proběhly za provozu některé nezbytné práce v knihovním fondu. Podařilo se nám zlepšit interiér i uživatelský komfort čtenářů jak u výpůjčního pultu, tak v čítárně, kde je možno využívat veřejný internet.

Všenorská knihovna se opět zúčastnila Královského průvodu společně se všensorskou skupinou.

Žhavá novinka

Na počítači v čítárně jsou připraveny k prohlížení digitalizované školní a obecní kroniky, matriční knihy, pokladní knihy, zápisy různých spolků Horních Mokrops a Všenor.

Ve spolupráci s kulturní komisí OZ Všenory jsou připravovány, doufáme, zajímavé akce.

Zápisy ve starých matrikách v bývalých obcích Horní Černošice a Dolní Mokropsy je název přednášky farního kronikáře Ing. Huberta Poula z Černošic, zaměřená na historický vývoj území farností ležících na katastru Černošic, se zápisy dochovaných starých matrik, vedených do roku 1950 a možnostmi vyhledávání potřebných informací k rodopisnému bádání. Termín jsme stanovili na 6. 9. 2016 od 18 hodin (společenská sál v budově Obecního úřadu ve Všenorech).

Další akcí je „**Ptačí svět kolem nás**“ řevnického MVDr. Zdeňka Valeše. V úterý 27. 9. 2016 od 19 hodin si můžete ve společenském sále Obecního úřadu ve Všenorech vyslechnout poutavé vyprávění o ptácích, žijících v naší obci a jejím okolí. **Na přednášku naváže** v neděli 2. 10. 2016 vycházka do okolí. Budeme poslouchat zpět ptactva, pokud počasí dovolí, proběhne ukázka kroužkování. Sraz bude v 8 hodin na nádraží ve Všenorech, na nástupišti směr Praha.

Podzimní geologická vycházka se uskuteční v neděli 16. 10. 2016. Náš průvodce Filip Stehlík vzkazuje, že bližší informace o vycházce budou na webu Všenorské knihovny <http://www.vsenory.cz/knihovna/> a na webových stránkách Filipa Stehlíka: www.terra-et-aqua.cz

Na podzim si chceme znovu připomenout dva významné básníky, kteří pobývali ve Všenorech, a to Marinu Cvetajevovou a Vladimíra Holana.

Všenorský sochař a ilustrátor Jan Maget je autorem busty básníka Vladimíra Holana, která bude umístěna ve společenském sále Obecního úřadu ve Všenorech. Předtím bude vystavena v galerii v Jindřichově Hradci. O termínu a podrobnostech slavnostního odhalení sochy ve Všenorech budeme včas informovat na webu.

V současné době se připravuje expozice **Mariny Cvetajevové**, významné ruské básnířky, kterou nositel Nobelovy ceny Josif Brodskij považoval za „největšího básníka 20. století“. Expozice je součástí Všenorské knihovny a Informačního centra Berounka. Vzal si ji doslova za svou spoluzakladatel a ředitel Centra současného umění DOX, Leoš Valka, který ji osobně připravuje ve spolupráci s autorkou četných knih o básnířce, Galinou Vaněčkovou. Instalovány budou mimo jiné panely, vytvořené architektem Andrejem Kuročkinem. Otevření expozice plánujeme na říjen 2016. Ve fondu knihovny je velká řada zajímavých knih vztahujících se k Marině Cvetajevové. Ty nejzajímavější budou umístěny v expozici a přístupny presenčně.

Dívejme se kolem sebe ...

Rádi bychom postupně připomenuli osobnosti odpočívající na hřbitovech ve Všenorech, novém hřbitově v bývalých Horních Mokropsích a na starém hřbitově u kostela sv. Václava.

V nabídce Všenorské knihovny jsou knihy Alexandra Klimenta i nejnovější Šálek čaje v polostínu.

Z knihovnického života

Při nákupu knih se řídíme nejen knižním trhem, ale samozřejmě i potřebami a požadavky našich čtenářů. Pokud knihu, kterou čtenář potřebuje, nemáme, a jde o kvalitní publikaci, pak se vždy snažíme knihu opatřit, často v antikvariátu. Je to nejen služba našim čtenářům, ale i možnost kvalitně doplnit knihovní fond. A teď malá příhoda: Ne vždy se kniha získá snadno. Jsou tituly, které jsou vzácné a přiměřené k tomu i drahé. Nejinak tomu bylo u titulu Karel Veliký Vládce západu od Dietera Hägermanna. Ač byly rozhozeny sítě po internetu, trvalo celý rok, než se titul podařilo získat v antikvariátu v Brně s možností vyzvednout ji ve spřáteleném antikvariátu na Praze 10. A co se nestalo? Knihu nebylo možné v antikvariátu najít. Antikvariát v Brně nám telefonicky potvrdil odeslání do Prahy, ale titul v pražské prodejně nebyl. Jaké bylo překvapení, když antikvář nakonec našel venku na dvoře dvě velké krabice plné knih včetně té naší a musím upozornit, těžko sehnatelných sběratelských knih. Krabice byly zapomenuty na rampě a přečkaly tam celou noc. Naštěstí bez srážek. Vlastně díky naší neochotou opustit prodejnu bez objednané knihy se našly i ty, na které jistě čekali další zájemci.

Za Všenorskou knihovnu a kulturní komisí

Alena Sahánková

Všenorská knihovna a Informační centrum Berounka

Pondělí 16.00 – 19.00
Středa 14.00 – 19.00
Každá sobota 9.00 – 12.00

Tel.: 607 263 700
knihovna@vsenory.cz

Jiřina Klimentová

Málokdo ví, že na „novém“ mokropském hřbitově odpočívá akademická malířka Jiřina Klimentová (1932–1997). Malířka, grafička a ilustrátorka byla začkou prof. Františka Muziky. Vystudovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou.

Ve Všenorech nebydlela, trávila zde prázdniny v mládí ve vile Simonů Mayerů.

Měla zde pak se svým manželem, spisovatelem a publicistou Alexandrem Klimentem (autorem knih Bezúhonní, Hodinky s vodotryskem, Marie, Nuda v Čechách, Piano v moři, Tři žíně, Šálek čaje v polostínu) dobré přátele, za kterými společně jezdili.

Pavel Kohout v článku „Trilobitův řád smutné duši Alexandra Klimenta“, uveřejněném v Mladé Frontě Dnes 31. 1. 2009, o Alexandrovi Klimentovi píše: „Pro vyrovnání pojal už v raném mládí do svého života ženu-sopku, jejíž lávou byly barvy. Malířka Jiřina jimi hýřila stejně jako energií, která pak předčasně spálila ji. „Mým nejtěžším životním úkolem bylo,“ přiznal jednou, „být mužem manželky zakázaného spisovatele“.

Fejetony v jeho knize Piano v moři (výběr z celoživotní publicistické tvorby) jsou osobní výpovědi lásky k zemřelé manželce.

Alexandr Kliment: Šálek čaje v polostínu

Abys byl počat,
potřebuješ dvě vteřiny.

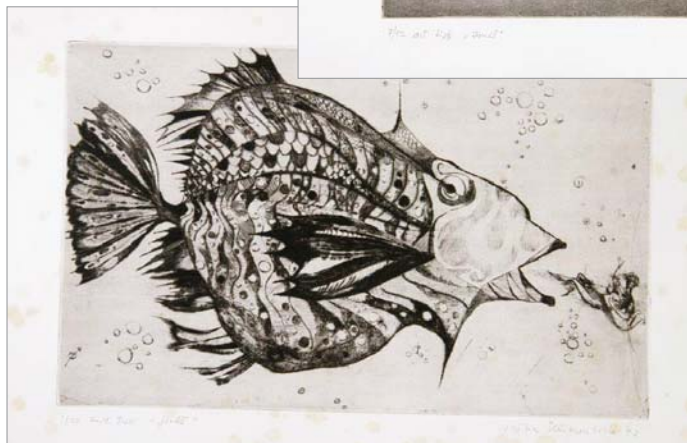
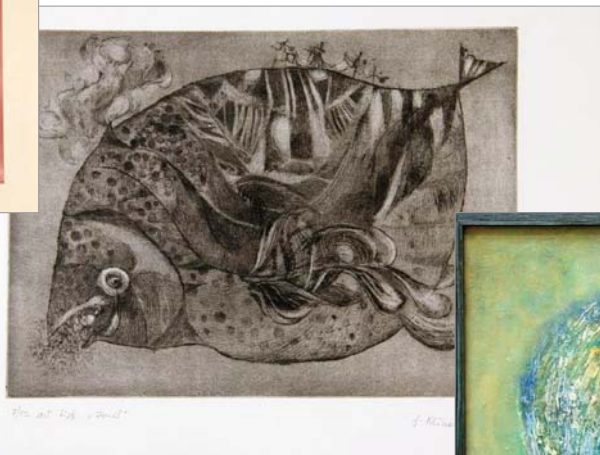
Abys vyrostl,
potřebuješ dvacet roků.

Abys zakořenil,
potřebuješ dvě stě let.

Abys nebyl zapomenut,
potřebuješ dvě tisíciletí.

A když boží dají,
umřeš v jediném okamžiku,
kdy napíšeš první nečitelné slovo.

Co jsem to říkal?
Zapomenuto.
Kam jsem to šel?
Beze stop.
Kde jsem to byl?
Chvilí s tebou.

Niva Berounky ve Všenorech

Ve Všenorech již nějakou dobu probíhá poměrně intenzivní diskuze k novému územnímu plánu. Ten bude určovat budoucí podobu naší obce a významně tak ovlivní naše životy. Diskutuje se, jak bude vypadat nová výstavba a do kterých ploch a s jakými parametry má být směřována, stejně důležité je ale i zamyšlení nad tím, která území bychom chtěli ponechat v současné podobě, a proč.

Zelené plochy, které obklopují obec Všenory, mají krajinářsko-estetický, ale i rekreační význam. Jak psal již v roce 1927 Karel Čapek „*i měli jsme radost ze zeleného pásu (kolem města...), který nám bude pro potěšení, pro zdraví, pro haranty i pro krásu*“. V tomto článku bych se ráda věnovala jedné části tohoto „zeleného prstence“ okolo Všenor, a to nivě řeky Berounky.

Říční niva ve Všenorech plní několik významných rolí.

Je místem pro odpočinek, rekreaci a sport.

Lidé sem chodí na procházky, se psem nebo s kočárem, běhat a jezdit na kole nebo na koni, ačkoli k těmto sportům tu není oficiálně žádná „infrastruktura“ v podobě chodníků, zpevněných cest nebo cyklostezek. Řada lidí sem ale chodí právě proto. Chtějí jít na procházku „do přírody“, po vyšlapané stezce podél rybníčka, přes louku, po polňačce, někteří třeba s bosi, nebo v barefoot botech, aby byli v „kontaktu s povrchem“ – s trávou nebo se zemí, a asfalt by jim vše pokazil. Totéž platí i pro cyklisty s horskými koly.

Louky u Montany slouží jako oficiální paraglidistická přistávací plocha „Cukrák 1“, ale my místní víme, že když fouká vítr, stává se přistávací plochou dost často i pole nebo louka (nebo i stromy) u Všenorských tůň.

Všenorský jez je zas oblíbené koupací místo jak Všenoráků, tak přespolečníků, protože je to jedno z mála míst v okolí, kde lze plavat v Berounce, aniž by si člověk odřel kolena. Návštěvnost tohoto místa je v letním období srovnatelná s černošickou pláží (desítky lidí denně), a to i přesto, že má nulovou reklamu, není zde bar ani WC a od koupání má lidi odradit nápis „Zákaz vstupu na jez“.

Toto území je také rájem rybářů, kteří obsazují břehy řeky prakticky celý rok, jen je škoda, že musí až k řece dojet autem.

Povodeň 2002 ve Všenorech. Mimořádné klimatické jevy budou podle prognóz odborníků v příštích desetiletích častější, než byly v minulosti. Foto: manželé Vitouškoví.

Jako rekreační místo podle mě nemá všennorská niva Berounky chybu. Proto myslím, že bude velkým úspěchem, když se jí podaří do budoucna v rámci územního plánu zachovat tak, jak je. Pravda, pokud by se u všennorského jezu odstranila cedule zakazující koupání, v létě zajistil pravidelný odvoz odpadu z pláže u jezu a na podzim úklid odpadků z pláže, bylo by to zlepšení. Stejně tak, pokud by se podařilo nějak systémově vyřešit parkování rybářů a jejich kempování podél řeky (nějak jinak než jen cedulí se zákazem těchto aktivit), bylo by to také ku prospěchu celého území. Jinak si ale myslím, že ke sportu a rekreaci nám nic zásadního nechybí a velkým pozitivem současného stavu je, že si zde každý najde to svoje.

Niva řeky je také kusem přírody. Člověk jí sdílí s řadou druhů živočichů a rostlin, pro některé z nich je pak obzvlášť důležitá.

Bezesporu nejcennější lokalitou z biologického hlediska jsou Všenorské tůně, obývané řadou druhů ryb, obojživelníků, plazů a ptáků, vydrou, bobrem, ptačími druhy, ale i např. vzácnými druhy brouků jako je zlatohlávek nebo roháč. Tůně hrají roli lokálního biocentra, potkávají se tu všechny druhy z okolní krajiny, a to z několika důvodů: jsou největší plochou stojaté vody, obklopeny skupinami stromů a keřů různého složení a věku, jejich plocha zároveň navazuje na polní i luční biotopy. Proto poskytují útočiště nejvíce druhům široko daleko. Jejich význam je o to větší, že niva Berounky ve Všenorech neobsahuje téměř žádné mokřady (tůně, rybníky, potoky, podmáčené louky apod.). Jedinou další vodní plochou je rybníček Louže, který je ovšem až na samém okraji nivy. Tento zdánlivý paradox (niva řeky bez vodních ploch) je bohužel následkem systematického odvodňování naší krajiny v posledních 70 letech. To má dva velmi negativní efekty – jednak zhoršení průběhu povodní, jednak vymírání mokřadních druhů rostlin a živočichů. Bylo by proto velmi prospěšné, kdybychom alespoň tam, kde je to možné a reálné, mokřady obnovili nebo znovu vybudovali. Zde se nabízí revitalizace tůň u Montany, které kdysi musely být moc pěkné, dnes jsou ale jen bahnitou louží, kam kdosi vyhodil odpadky. Nebo revitalizace dolní části toku všennorského potoka. Drobné vodní plochy lze ale navrhnout na více místech, niva jich v minulosti byla plná.

Z hlediska přírodního, ale i z hlediska protipovodňové ochrany, jsou v nivě velmi cenné všechny plochy s keři nebo stromy. Ať už se jedná o porosty stromů a keřů přímo na břehu Berounky, aleje starých topolů nebo zarostlé staré sady v poli u Benátek. Někomu tyto plochy mohou připadat jako „bordel“ v krajině, ve skutečnosti kdyby se uklidily od odpadků, které tam lidé navozili, mohou být pěknou přírodní lokalitou.

Sanaci by si podle mne spíše zasloužily dvě plochy v lokalitě Na Drahách a hned vedle na okraji Větrného údolí, které, ač jsou chráněny v rámci zemědělského půdního fondu jako orná půda, vypadají spíše jako skládky (stavebního?) odpadu. Jejich využívání tedy rozhodně není ideální.

Niva řeky je také naší ochranou před povodněmi. Je už asi obecně známým faktem, že jsou v posledních letech čím dál častější mimořádné klimatické události, jako velká sucha nebo povodně. Prognózy vědců do budoucna mluví spíše o zhoršení tohoto trendu než o jeho zlepšení. Částečně za to může vývoj globálního klimatu,

Niva řeky Berounky ve Všehorách. Foto: Jan Minářík

významně jsme si ale v Čechách k tomuto stavu „dopomohli“ sami. Podmáčené lužní lesy (zejména vrbovohrástkové a topolové luhy), podmáčené louky a další mokřady v nivách řek fungují jako houba – při povodni vodu nasávají, v období sucha ji zas vypouštějí. Tím významně přispívají k eliminaci těchto extrémních stavů. Odvodněním, vykácením, zastavěním a zabetonováním nivní krajiny jsme přirozenou funkci říční nivy významně narušili a následky v podobě povodní na sebe nenechaly dlouho čekat.

Přesto, že říční niva ve Všehorách už zdaleka není přirozeným lužním lesem, stále významně pomáhá chránit naši obec před povodněmi a na to bychom neměli nikdy zapomínat.

Niva umožňuje řece rozliv do velké plochy, tím povodeň ztratí na rychlosti a tedy i na ničivé síle, uplatňuje se tzv. retardační efekt (zpoždění/zbrždění povodně), který dá lidem po proudě více času se na povodeň připravit. Při rozlivu do krajiny se pak projevují další dva efekty, které mohou významně snížit celkovou velikost povodně – výpar vody a její vsak do půdy. Zde máme asi největší možnost zasáhnout ve prospěch zmírnění budoucích povodní. Největší množství vody zadrží niva s velkým zastoupením stromů, keřů, luk a mokřadů, tedy taková, která co nejvíce složením vegetace připomíná původní lužní lesy. Pro srovnání: niva řeky v Litovelském Pomoraví o rozloze 51 km² měla při povodni v roce 1997 retenční kapacitu 40 milionů kubíků vody, tedy zadržela průměrně 0.78 m³ vody/ m² nivy.

Niva Berounky ve Všehorách není ani tak velká, ani tak zachovalá jako je niva Litovle, nicméně i tak můžeme mluvit o retenční kapacitě v řádu (deseti až stovek?) tisíců kubíků vody. Největší retenční kapacitu mají plochy stromů, keřů a luk, poté orná půda, nejhorší jsou na tom samozřejmě plochy zpevněné – vybetonované, vyasfaltované, zastavěné. Ty průběh povodně spíše ještě zhorší.

Někdo může namítnout, že z hlediska protipovodňové ochrany obce stačí přece na břehu řeky postavit vysokou hráz a máme vyhráno. No, my možná při menší povodni ano, ale tím významně zvyšujeme rychlost procházející povodně a její ničivou sílu si pak odskáčou Černošice, Radotín a další obce po proudě. Ani pro nás to ale není dobré řešení, protože kapacita takové hráze bude vždy menší než kapacita plošného rozlivu v nivě (tu lze ještě zvýšit výstavbou suchých poldrů), o efektu retardace, vsaku nebo výparu nemluvě. Při opravdu velké povodni je to podle mého názoru řešení, které situaci spíše zhorší.

Co říci závěrem? V diskuzi nad územním plánem bychom neměli zapomínat, jak cenný kus přírody a krajiny je niva řeky Berounky ve Všehorách a že pokud zde dáme více prostoru přírodě, nebudeme litovat, ona nám to vrátí.

Tereza Mináříková

Staré stromy plné života

S přicházejícím podzimem nastává období tzv. „vegetačního klidu“, kdy je podle zákona možné kácet stromy rostoucí mimo les, tedy stromy na zahradách, v parcích, i v jiných veřejných prostorech Všenor. Kácení je u nás oblíbenou metodou, která řeší všechny „potíže se stromy“ od nemocí, přes padající větve, až po „ošklivý vzhled“ starých stromů které často odmítají růst zcela rovně, drze se kroutí podle svého, popř. přechuhují, kam nemají.

Ráda bych se těchto starých velikanů trochu zastala a upozornila na jeden málo známý fakt: že totiž starých stromů je v naší krajině čím dál tím méně, přestože hrají významnou roli v životě řady organismů, kteří je obývají, a – což si možná neuvědomujeme – i v životě nás, lidí.

Vědci se v řadě zemí světa opakovaně snažili spočítat, kolik organismů obývá jeden jediný strom, a vyšly jim řádově stovky až tisíce druhů. To platí i pro Českou republiku. Jedná se o řadu druhů hub, hmyzu, ptáků, ale i o savce, obojživelníky a plazy. Že na stromech hnízdí ptáci, asi netřeba zdůrazňovat, dutiny velmi starých stromů ale poskytují útočiště mnoha velmi vzácným a ohroženým druhům, jako jsou strakapoudi, žluny, krutihlavy nebo holubi doupňáci, některé sovy (puštíci, kulíšek, sýc) a další. Tyto dutiny také hojně využívají netopýři, ať už jako letní netopýří porodnice, mládenecké kluby nebo jen k občasnému přespání. Namátkou jmenujme za všechny netopýře vodního, stromového nebo parkového. V zimě mohou zas dutiny stromů sloužit jako zimoviště obojživelníků a plazů nebo třeba ohrožených plchů.

Zvláštní skupinou organismů, pro které je staré, odumírající a mrtvé dřevo životně důležité, je tzv. saproxylický hmyz. Jedná se o zhruba 3000 druhů, z nichž nejvýznamnější a nejvíce sledovanou skupinou jsou

brouci. Za všechny jmenujme v Evropě ohroženého, ale ve Všenorech stále ještě hojného roháče obecného (*Lucanus cervus*). Ten klade vajíčka do padlých klád, pařezů a kmenů starých stromů, larvy se živí trouchnivějícím dřevem, dospělci se živí duby. Osud tohoto brouka je tedy neodmyslitelně spjat s přítomností starých stromů v naší krajině. Nebudou-li staré stromy, zmizí nenávratně nejen roháč, ale i páchník, tesaříci, zlatohlávci a stovky dalších hmyzích druhů z naší přírody.

Staré stromy jsou ale důležité i pro člověka. Málokdo si dnes uvědomuje, jako službu nám velké stromy dělají na našich zahradách. Stromy filtrují vzduch a odstraňují z něj jedovatý přízemní ozón a jemný polévatý prach, který na sebe váže řadu toxických látek, dále oxidy síry a dusíku, oxid uhelnatý a další látky. Stromy zvlhčují vzduch a zlepšují tím jeho kvalitu (to je důležité zejména pro astmatiky). Některé stromy do svého okolí uvolňují silice (tzv. fytoncidy), které hubí nebezpečné choroboplodné zárodky. Stromy vytvářejí kyslík, tlumí hluk. Pro nás, kteří žijeme v jedné z nejteplejších oblastí České republiky, je ale obzvlášť důležitá jedna funkce stromů – stromy jsou fantastickou klimatizační jednotkou! Strom s průměrem koruny 5 metrů odpaří za slunného dne kolem 100 l vody. Tím své okolí ochladí o 70 kWh, tedy průměrně v průběhu deseti hodin chladí výkonem 7 kW/hod (pro srovnání: klimatizace v hotelu má výkon cca 2 kW, mrazničky a ledničky ještě o řád nižší). A to vše dělá úplně zadarmo :-)

Co říci závěrem: až se tedy letos na podzim budete rozhodovat, zda pokácet tu starou jablon na zahradě nebo zda jí dát ještě šanci, vzpomenejte si, jak dobrou službu tento strom již roky dělá svým obyvatelům i vám osobně a zavolejte radši místního dendrologa.

Staré stromy k venkovské krajině neodmyslitelně patří.
Foto: Tereza Mináriková

Roháč obecný (*Lucanus cervus*) ve Všenorech.
Foto: Jan Minárik

Autor:
Tereza Mináriková
tereza@minarik.net

Líbil se Vám tento článek?
Máte k němu připomínky, nápady
o čem byste si rádi přečetli?

Napište mi!

O Lavičkách

Chatové osady začaly vznikat v našem údolí již počátkem minulého století, stejně jako tomu bylo na Sázavě a na Vltavě. Údajně nejstarší osada byla Ztracenka nad zaniklými Svatojanskými proudy u Štěchovic. Na skále nad řekou naproti Všenorům byly první chaty postaveny před rokem 1920. Postupně zde vznikla osada Údolí Staré řeky nazývaná také Lavičky. Berounka tekla před regulací přímo pod skálou a přístup k chatám zajišťovala jen úzká pěšinka. Ke každé chatě pak nutně patřilo nějaké plavidlo, většinou pramice, někdy jen kánoe nebo dokonce maňásek. Materiál na stavbu chat se plavil po řece od Dobřichovic. První chaty byly založeny dostatečně vysoko nad řekou, aby je velká voda neohrozila.

Jednu z nejstarších chat zakoupil můj děda před druhou světovou válkou. Byla to malá srubová stavba o půdorysu cca 3,0 x 4,0 m s jedinou místností v přízemí a stanovým podkrovím na spaní. Před průčelím nad řekou byla otevřená veranda. Okenice a dveře do chaty byly rovněž sroubeny. Zajišťovaly se velkými kovanými zástrčemi, jedna okenice z verandy měla dva tresorové zámky překryté silným pásovým železem zajištěným ještě visacím zámkem. To byl vlastně jediný první vstup do chaty. Není divu, že přes několik pokusů se žádný zloděj dovnitř nedostal. Ale popravdě řečeno nevím, co by tam ukradl, protože vybavení chaty bylo velmi jednoduché. Po válce se chata zvětšila o přístavbu malé místnosti po straně, kam jezdili moji rodiče.

Na chatě jsem jako kluk trávil u prarodičů každé léto. Osada měla v té době již přes 100 chat a byla zde spousta dětí. Při teplém počasí jsme byli na vodě, ve vodě nebo na osadním hřišti. Platilo nepsané pravidlo, že každé dítě musí ještě před nástupem do školy přeplavat řeku. Bylo to jistě vzhledem k blízkosti řeky velmi rozumné. Často jsme se koupali bez dozoru dospělých a i na lodkách nebo nafouknutých duších z pneumatik jsme vyváděli různá alotria. Odpoledne byl sraz na hřišti. Hrál se nohejbal, volejbal, kopaná, stolní tenis a později bylo jedno hřiště upraveno na tenisový kurt. Byl zde vždy dostatek, někdy až přebytek sportovců.

Elektrina byla do osady zavedena až asi v roce 1970. Do té doby osvětlovaly chaty jenom petrolejky, výjimečně punčošková lampa. V některých chatách byly ještě krystalky (primitivní rádiový přijímač) zřejmě jako pozůstatek války. Na chatách se žilo velmi družně. O prázdninách prakticky každý večer pořádal někdo ze sousedů nějakou akci. Časté byly zejména táboráky s opékáním všeho možného kromě masa. Zpívalo se při nich s kytarou, banjem i jinými hudebními nástroji. Ženy chodily na večerní procházky kolem řeky a muži měli karetní večírky případně chodili do osadní kantýny (restaurace V Lavičkách) na pivo.

Velmi dostupným druhem zábavy bylo kino. Dvakrát v týdnu se promítalo v osadě vedle kantýny na venkovní plátno. Diváci si přinesli rybářské stoličky a různá štokrleta, děti seděly většinou vepředu na zemi. Nejčastějším repertoárem byly staré české filmy, případně americké grotesky. Velmi slušné kino bylo na návsi v Dolních Mokropsech. Dále se promítalo ve Všenorech vedle hospody Na Kovárně a v Dobřichovicích v dnes již neexistující zájezdni restauraci. Ta stála na křižovatce ke Karlíku a mnozí ji ještě jistě pamatují. V přízemí byla restaurace a malá vinárna s krásnými nástěnnými malbami. V patře byl sál, původně asi divadelní, kde se promítalo. Dodnes nejsem přesvědčen, že tento historicky cenný objekt musel být odstraněn.

V osadě nebyla téměř žádná auta. Jezdilo se vlakem, většina osadníků do zastávky ve Všenorech a pak přes lávku na druhou stranu řeky do osady. Tak se bylo možné vyhnout kopci od kantýny do Dolních Mokropes. Při povodni byla lávka několikrát stržena. To byla příležitost pro nás kluky, převáželi jsme na pramicích přes řeku. Těch 0,50 Kč za osobu a 1,0 Kč za kolo bylo vítaným vylepšením našeho rozpočtu.

Chata postupně přestala vyhovovat stále vyšším nárokům na pohodlí. Po různých úvahách o přestavbě nakonec padlo rozhodnutí zakoupit pozemek ve Všenorech a postavit malý domek. Tak se i stalo.

Po sametové revoluci se zdálo, že zájem o chataření a chalupaření opadá. Každý toužil po tom poznat kus světa a tak se jezdilo hlavně na zájezdy do ciziny. Také náklady na dvě domácnosti se zvýšily. Nyní je o chaty a chalupy v atraktivních lokalitách, tedy i v našem okolí, opět zájem. Často se objevuje snaha upravit rekreační objekty na stálé bydlení.

Martin Lehovc

Nový školní rok 2016/2017 - Bezoblačno

Všenorským školním dětem se splnil sen každého školáka. Prodloužené prázdniny.

Sice to nebyly dva roky prázdnin, ale každý den určité děti potěšil. Začali jsme trochu později, ale o to lépe byly dokončeny práce na přestavbě staré budovy školy tak, aby se do ní vešlo ještě více dětí. Děkujeme Obci Všenory, že vkládá svou energii a finance do školy. Škola je rok od roku útulnější a vybavenější.

Za všechny tyto akce Vás již teď zvou v sobotu 12. listopadu 2016 na 5. ročník Zábavného benefičního odpoledne ve prospěch školy Všenory, které pořádá Sdružení rodičů spolu se školou. Pokud byste nám rádi s organizací této akce pomohli, jste v našem přípravném týmu kdykoliv srdečně vítáni. Kontaktujte vedení školy nebo přímo Sdružení rodičů. Kontakty najdete na webu školy. A Vy všichni, kdo přijдете přímo na Benefici, pomáháte škole. A tak se na Vás těšíme.

Renáta Bartoníčková

V letošním školním roce vítáme opět dvě první třídy prvňáčků. Přejeme jim, aby měli školu rádi, aby se jim ve škole dařilo a líbilo. Jejich staršími patrony jsou žáci 8. a 9. tříd, kteří je ve škole první den spolu s ostatními žáky celé školy uvítali.

Letošní celoroční projekt naší školy má krásný název Bezoblačno. Takové bezoblačno, tedy jinak řečeno jasno a bez mráčku, bychom si přáli pro všechny naše děti. Co tento název ukrývá? Budeme společně, malí i velcí ve věkově smíšených skupinách, sportovat, pracovat, zjišťovat, besedovat a možná i cestovat. A ten, kdo sportuje, má své zájmy, kdo dokáže pomoci malým a respektovat ty, kdo potřebují pomoc, nemá čas na nudu ani na vymýšlení žádných rizikových činností. To je tedy naším letošním cílem.

Mimo celoškolní projekt nás čekají i další důležité, již tradiční, ale i některé nové akce. Opět se uvidíme na Vánočním zpívání ve všenor-ském kostele, na Škole nanečisto či v době zápisů do základní či mateřské školy, těšíme se na Vás na školních slavnostech a na rodiče samozřejmě na třídních schůzkách a jarních trojstranných setkáních.

Zahájení školního roku 2016/2017

První školní den se slavnostním přivítáním prvňáčků, které do nové etapy života přivedli naši osmáci a deváťáci, proběhlo na novém pódiu na školní zahradě. Slavnost ozářená sluncem a uvedená fanfárou v podání žáka Jacka Matouška byla pěkným vykročením do následujících deseti pracovních měsíců.

Vladislav Veselý

Z dějin školy: První deváťáci roku 1962

S častými poválečnými školskými reformami se měnily i názvy školy v naší obci. Roku 1948 se obecné školy v Horních Mokropsech a Všenorech změnily na školy národní, aby již roku 1952 spolu se sloučením obcí vznikla Osmiletá střední škola ve Všenorech. Ani ta ale neměla dlouhého trvání a roku 1962 vycházejí první absolventi základní devítileté školy. Na fotografii jsou se svým novým ředitelem Josefem Sojkou, který vedl školu až do odchodu do důchodu roku 1979.

Vladislav Veselý

Fotbal na konci prázdnin

Po zrušení B-družstva mužů nám v soutěžích zůstávají tři týmy, dva v okresních mládežnických kategoriích (mladší žáci a mladší příprava) a jeden v krajské soutěži dospělých.

Družstvo mužů, doplněné o dva zkušené hráče, zahájilo přípravu opět pod vedením osvědčeného trenéra Zdeňka Hrušky již po polovině července. Začátek soutěže mu však nevyšel úplně podle představ a po třech srpnových utkáních se pohybuje ve středu tabulky I. A třídy. Vzhledem ke kvalitě kádru však předpokládáme, že se na konci podzimní části opět objeví na některém z čelních míst, tak jako v sezóně minulé.

Protože okresní mládežnické soutěže začínají až v září, zahájila obě žákovská družstva sezonu společným domácím blokovým soustředěním v posledním srpnovém týdnu. Na všech malých účastnících přípravy bylo vidět velké nadšení a chuť do hry. Vydrží-li jim i do dalších měsíců a let, nemusí mít všennorský fotbal obavy o budoucnost.

Držme všem třem našim soutěžním zástupcům v dostatečné míře palce, aby v silné konkurenci obstáli co nejlépe. **Z.S.**

Černošice

Podzim sice teprve začíná, ale na zimním stadionu v Černošicích už začala zimní sezóna. Jako každý rok hledá hokejový klub SK Černošice do svých řad nové malé kamarády. 29. 9. 2016 v 15h chystá společně s ČSLH pro všechny kluky a holky ve věku 4–8 let velkou náborovou akci v rámci týdne hokeje. Přijďte se podívat, jak to chodí na tréninku, seznámit se s prostředím a trenéry, vyzkoušet si své dovednosti a okouknout zápas o něco málo starších kamarádů. Sebou si nezapomeňte sportovní oblečení, rukavice, přilbu, a pokud máte, tak i brusle. Každé dítě si kromě nových zážitků odnese malý dárek. Náborů dále pokračují i každé další úterý a čtvrtek v 15h a v neděli v 8h. **SK Černošice**

**Chystáte se prodat nemovitost?
Chcete ji prodat bez starostí?
Zavolejte mi, rád přijedu za Vámi.**

RE/MAX
Horizont

Zahod'te své starosti, nabízím:

- ▶ Profesionální zpracování prezentace nemovitosti
- ▶ Zajištění účinné inzerce na největších realitních serverech
- ▶ Férové a profesionální jednání
- ▶ Právní servis přes certifikovanou advokátní kancelář
- ▶ Bezpečnou úschovu peněžních prostředků
- ▶ Předání nemovitosti novému majiteli
- ▶ Kompletní servis spojený s prodejem nemovitosti

Jaroslav Pýcha

722 490 490

Váš certifikovaný realitní makléř

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz.

V této lokalitě hledáme:
Rodinný dům
Byt v OV s balkonem
Chatu zděnou i dřevěnou

jaroslav.pycha@re-max.cz

Co je bezplatná právní poradna a koho tam potkám?

Bezplatná právní poradna - informační centrum má za úkol pomoci občanům s řešením právních problémů. Není však advokátní kancelář. Nezastupujeme v soudních ani jiných řízeních, nesepisujeme právní posudky, smlouvy ani jiné právní úkony. Bezplatně poskytneme informace, na který úřad se při řešení právního problému obrátit. Zda právní problém řešit s advokátem, notářem nebo jiným právním odborníkem. Zároveň zajistíme potřebné kontakty. Rovněž poskytneme informaci, kdy lze využít bezplatnou právní pomoc poskytovanou advokáty České advokátní komory.

V bezplatné právní poradně potkáte mne nebo kolegu, téměř absolventa právnické fakulty, který mi v bezplatné právní poradně asistuje. Veškerá doporučení však vždy jako advokát reviduji.

Bezplatná znamená úplně zadarmo? Má tedy pro mne bezplatná rada nějakou cenu? Co mi můžete nabídnout? Můžete mi například zkontrolovat náležitosti mnou vypracované nájemní či kupní smlouvy, poradit s právním sporem, vyřešit sousedskou hádku a podobně?

Vždy doporučíme, jak v právní věci postupovat. Na koho se obrátit, tak aby byla právní věc vyřešena včas, s co nejmenšími náklady a neefektivněji. V případě přípravy vlastních smluv či zastupování v právním sporu je třeba se obrátit na vhodného advokáta. Pro klienta obstaráme vhodný kontakt na advokáta, který se dotčené oblasti práva věnuje, a vysvětlíme, jak při spolupráci s advokátem postupovat. Hlavním cílem poradny je dosáhnout toho, aby se lidé nebáli své právní problémy řešit a vymáhat svá práva.

Váš čas přeci také něco stojí, kdo poradnu financuje, jak a z čeho?

Poradnu financuji z vlastních prostředků, jako součást mých filantropických aktivit, kterým se dlouhodobě věnuji. Zkušenosti získané v poradně bych rád promítl do práce na novém zákoně o bezplatné právní pomoci, který je třeba přijmout, tak aby bylo právo dostupné všem. Současný systém je nedokonalý a je třeba ho zlepšit - právo na spravedlnost a právní ochranu má každý z nás.

Bude poradna pořádat nějaké semináře či workshopy na nejrušnější témata občanského spolužití a nového občanského zákoníku, který je účinný od 1. 1. 2014? Lze si v poradně zapůjčit také nějakou právní literaturu?

Tyto aktivity budeme zvažovat v pozdější době. Nyní přemýšlím a praktickém semináři, možná spíše workshopu pro studenty středních škol. Ten by je praktickým způsobem uvedl do právních situací, kdy se právo již začíná studentů týkat. Jsou to situace jako dopravní přestupek, uzavření nájemní smlouvy, trestní odpovědnost a tak dále. Uvažujeme rovněž o natočení workshopu na video a nabídnutí do středních škol. Tuto aktivitu je třeba co nejlépe rozpracovat a připravit, aby byla opravdu efektivní a přínosná. Právní literaturu v bezplatné právní poradně zatím k zapůjčení nemáme. Ale už nás to také napadlo a máme to v plánu. Zajímavou knihou je třeba Kurz právní sebeobrany, který se zabývá vybranými běžnými situacemi z pohledu práva. I tato publikace má však informativní charakter a nemůže nahradit zapojení advokáta při řešení konkrétního právního případu.

Jaké jsou nejčastější či nejtýpější případy, které v právní poradně řešíte?

Velmi obvyklé jsou například situace, kdy někdo nedostane zaplacené, ale neví jak situaci řešit. Bohužel často to nechá být a přijde o peníze. V takovém případě vysvětlíme možnosti a případný postup. Dále představíme rámec, kolik by právní zastoupení a případné náklady řízení stály a kdo je zaplatí. Mnohdy je také možné využít bezplatnou právní pomoc. Následně doporučíme vhodného advokáta, pokud není možné věc řešit dohodou. Časté jsou rovněž problémy v souvislosti s exekucemi. Zde je třeba lidem vysvětlit, že je nutné věc řešit rychle, jinak se náklady spojené s exekucí zvýší.

Pokud to vezmeme z pohledu obcí, tak jedna v tomto kraji řeší problematiku výstavby čističky odpadních vod ve spolupráci s další obcí. Zde

jsme doporučili vhodnou a specializovanou advokátní kancelář, která se na tuto problematiku specializuje.

Bezplatnou právní poradnu jste otevřel v Dobřichovicích? Bydlíte tedy tam?

Ano, bydlím v Dobřichovicích kousek od zastávky vlakového nádraží. Musím říci, že když jsem si před mnoha lety hledal bydlení u Berounky, zvažoval jsem i Všenory, nakonec jsem vybral sousední Dobřichovice. Ve Všenorech však bydlí několik mých známých kolegů právníků.

Dostanete se někdy do Všenor?

Určitě, občas si chodím zaběhat podél Berounky do Všenor a vracím se zpět kolem vlakové zastávky ve Všenorech. Přijde mi škoda, že tak krásná a jedna z mála původních budov podél Berounky není využita ani jako funkční zastávka pro cestující nebo jinak. Inspirací by mohla být třeba revitalizace nádražní budovy v Nižboru, ve které byla zřízena restaurace Zastávka. Nedávno jsem měl možnost ji navštívit a setkat se i s panem Tomášem Hanákem, hercem a zároveň majitelem restaurace. Bylo to moc fajn setkání. Rád také jezdím podél Berounky a železnice na kole, přes Všenory do Černošic až na Zbraslav nebo druhým směrem na Řevnice. Pevně doufám, že se podaří rozumně vyřešit intenzifikaci vlakové dopravy do Berouna a dále do Plzně, a to výstavbou tunelu pro vysokorychlostní tratě Praha - Beroun. Modernizaci stávající regionální tratě si moc nedokážu představit. Měla by za následek zvýšené hlukové zatížení. Vůbec si nedokážu představit, jak by vypadaly protihlukové stěny nebo další podobné stavby. Těžko řešitelné by byly i problémy s vyvlastňováním pozemků potřebných pro rozšíření trati. Rozhodně je třeba tento problém řešit maximálně citlivě, aby byla co nejméně zasažena příroda a neopakovatelná atmosféra v okolí Berounky.

Setkal jste někdy s naším časopisem - Všenorským zpravodajem?

Setkal, ale musím upřímně říci, že jako občan Dobřichovic čtu hlavně Dobřichovické informační listy a Dobřichovické kukátko. Párkrát se mi už ale do ruky dostal a občas se na něj podívám na internetu. Těším se, že se co nejdříve dočtu, že se podařilo získat prostředky na rekonstrukci Kaple Svatého Jan Křtitele. Je to krásná stavba a rád pomohu. Dlouhodobě spolupracuji jako donátor a konzultant Nadace Via, která se zaměřuje na podobné projekty. Rovněž vím o britsko-českém fondu, který se zaměřuje na opravu historických památek u nás. Proto rád zprostředkuji kontakty, které mohou pomoci.

S Mgr. Janem Holáskem si povídal Václav Götz

VÝSTAVA

ŽILI MEZI NÁMI
ULICÍM DALI JMÉNA

KDY: 24.9.-2.10.2016

KDE: Komunitní centrum MaNa
Černošice (naproti kostelu)

Černošická společnost letopisecká srdečně zve na výstavu o našem městě, tentokrát se setkáme s řadou zajímavých osobností, po kterých jsou pojmenovány některé zdejší ulice. Kdo byl např. Zdeněk Škvor, Václav Jansa či Zdeněk Lhota? Kudy povede ulice spisovatele Jaroslava Foglara či cestovatele a starosty A.V. Nováka? Přijďte se s nimi seznámit a poznat, jak jsou spjati s naším městem.

Výstava čerpá zejména z archivu paní Mileny Křížové, která nezištně dlouhá léta shromažďuje materiály o všech částech našeho města i jeho obyvatelích (její články znáte z Informačních listů Černošic).

Vernisáž v **sobotu 24. září 2016 od 18 hodin**
otevřeno po-út 9-13, st, so, ne 11-18 (čt, pá zavřeno)

Za ČesPoLet

Simona Kysilková Šnajperková

www.facebook.com/letopiscicernosiceBEZPLATNÁ PRÁVNÍ PORADNA
PRO OBČANY, SPOLKY A OBCE
NA BEROUNSKU A PRAZE - ZÁPAD

Mgr. Jan Holásek, LL.M.

Bezplatná právní poradna - informační centrum není advokátní kancelář, nezastupujeme v soudních ani jiných řízeních, neseписujeme právní posudky, smlouvy ani jiné právní úkony. Bezplatně Vám poskytneme informace, na který úřad se při řešení právního problému obrátit, zda právní problém řešit s advokátem, notářem nebo jiným právním odborníkem a zajistíme Vám potřebné kontakty. Rovněž Vám poskytneme informaci, kdy lze využít bezplatnou právní pomoc poskytovanou advokáty České advokátní komory.

Pro občany

Pro obce a spolky

Otevírací doba poradny: úterý 9:00 - 12:00 (po předchozí tel. dohodě)

Křížovnické náměstí 1, 25229 Dobříčovice
Tel. kontakt: +420 725 501 251 (každé úterý a čtvrtek 9:00 - 12:00 hod.)

www.janholasek.cz/poradna

90 let parku Teyrovských

Inzerát v Národní politice z roku 1931 nám připomíná osobnost chemického inženýra a úspěšného podnikatele E. Teyrovského, rodáka z jihočeského Pacova, který před devadesáti lety roku 1926 začal v Horních Mokropsích budovat pozoruhodný park, který měl být zhmotněním idejí vlastenectví a humanity. Jejich symbolem byly sochy Komenského (odstraněna v 90. letech), Husa, knížete Václava a Žižky.

Vladislav Veselý

Malá podzimní detektivka

Fotografie ze 40. let minulého století je skutečně snímkem naší obce a nabízí hned dva zapeklité otazníky. Kterou ze to vlastně část Všenor vidíme téměř z ptačí perspektivy? Tady nám může pomoci budova školy. A odkud fotograf snímek pořídil? I to místo můžeme najít. Dříve oblíbená vyhlídka zmizela pod vzrostlými stromy, ale podzim nám po opadu listů nabídne alespoň malou náhražku. A třeba námět na vycházku se Všenorským zpravodajem v ruce.

Vladislav Veselý

Inzerce

AUTOOPRAVNA BEER

Mechanické opravy
osobních automobilů
Příprava a realizace STK a emisí
Výměna čelních skel
Autoelektrika
Klempířské práce
Pneuservis

VŠENORY 486
Mobil: 603 182 873
Po - Pá: 7.30-12.00
13.00-17.00

R.F. Servis

Richard Feglar

NABÍZÍME:

- nejvyšší kvalitu tepelných čerpadel ze Švýcarska s Švédska
- plynofikace objektů
- zednické práce, rekonstrukce bytů, sádkokartony
- návrhy řešení a rozpočty zdarma
- zřízení či opravy ÚT
- solární kolektory, ohřevy TUV

KONTAKT:

Richard Feglar, mob. 604 269 158, e-mail: rfservis@volny.cz

PROVOZOVNA:

Květoslava Mašity 244 Všenory, tel./fax: 257 710 163

SVC Všenory nabízí

Středisko pro volný čas ve Všenorech si dovoluje všechny čtenáře Všenorského zpravodaje pozvat k účasti na volnočasových aktivitách, které jsou určeny jak dětem předškolního a školního věku, tak dospělým.

Máme na co navazovat

Všenorské volnočasové středisko je financováno jako školské zařízení pro celou oblast středních Čech včetně hl. města Prahy. Přesto se snažíme nabízet kroužky a činnosti pro děti ve Všenorech a nebo v dostupné vzdálenosti v takové šíři a kvalitě, aby dlouhodobě a efektivně doplňovaly školní výchovu a vzdělávání o další prvky – radost ze hry, z vlastního výkonu, z realizace vlastních nápadů, z nečekaného úspěchu apod. Zatímco škola má připravit hardware člověka úspěšného: tedy rozvinout jeho gramotnost ať už čtením, psaním, počty, rýsováním, znalostí základů vědy a techniky i užíváním technologií, volnočasové zařízení rozvíjí víc individuální „software“ dítěte. Tedy sebevědomí vyvážené respektem k druhým, schopnost se rozhodovat a dotáhnout vlastní myšlenku až k realizaci. SVC to dělá s mnohaletou zkušeností a výsledky. Také díky podpoře obce a kraje nabízíme aktivity zejména pro děti za výhodné ceny s možností individuálních slev. Při tom dbáme předně na odpovídající kvalitu a kvalifikaci lektorů.

Co nabízíme letos

Do 12. 9. začne většina kroužků, na něž jste byli zvyklí na stejném místě a se stejnými lektory. To je podstatné. Bližší informace k nabídce a podmínkám aktivit naleznete na webu SVC: <http://www.svc-vsenory.cz/stranka-nabidka-kurzu-5>. Upozorňuji na rozšířenou nabídku jazykových kurzů pro všechny věkové kategorie ve Všenorech, výtvarné kurzy nabízíme pro předškolní a školní děti stejně jako drama. Hudebně dramatickou nabídku doplňuje nový kroužek tance pro nejmenší děti. Nabízíme také doučování a rozvoj čtenářské gramotnosti (o tom v jiném textu). Pro dospělé je stále v nabídce keramika, jóga a vzdělávání pro seniory. Ze široké nabídky vypadl florbal, který nabízí základní škola, zůstávají ale míčové hry a také překvapení – softbal!

Jako každý rok proběhne literární a výtvarná soutěž. Na tématu se pracuje, pokusíme se o grant MŠMT, takže čekáme na témata letošního podzimu!

Věříme, že nám zůstanete věrni i v dalším roce, jsme otevření Vaším nápadům a připomínkám!

Koubek, Brožová

Společné vzdělávání – strašák?

V září začne revoluce, zhorší se podmínky pro nadané děti, prostě: pryč ze škol! Tak takto volají některá (hojně čtená) media v souvislosti se změnou školského zákona č. 82/2015 Sb. a začátkem tzv. společného vzdělávání žáků. Jako skoro vždy v naší malé zemi, kde jsme přítom všichni *cool* a *vysmátí*, když jde o řešení problémů, které opravdu existují, strhne se

místo diskuse křik, debata je nahrazena okopáváním kotníků a vše završuje defenestrace. Kolikrát v dějinách jsme si tímto kolečkem prošli – připomínám „hilsneriádu“ jako hezkou ukázkou podobného davového vyšinutí mysli.

Ve skutečnosti dochází od prvního září 2016 jen k napravení některých nerovností a nespravedlností. Jak to? Již dnes se tisíce žáků s různými znevýhodněními vzdělávají ve školách „hlavního proudu“. Učitelé to se skřípěním zubů a leckdy s nasazením zdraví snášejí. Mnozí z nich to dělají nesmírně poctivě, s ohledem na potřeby každého dítěte organizují výuku tak, aby se mohly děti učit pospolu a obohacovat se tak navzájem, a mají za to můj respekt a obrovské uznání! A jsou zde i školy, které před těmito žáky zavírají dveře... Mezi těmito dvěma extrémy ale není země nikoho. Obývají ji žáci, učitelé, ředitelé a podpůrní pracovníci, k jejichž těžké práci stát nepřipravil podmínky. Uvědomme si celkovou situaci ve školství (popisují ji na základě mnohaletých výzkumů ve školách knihy Dominika Dvořáka a kol. o *České základní škole*): existuje maximální svoboda volby školy na straně rodičů a zákonných zástupců, na druhé straně vede téměř výhradně kapitální platba za žáka školy k přecpávání

tříd „nadanými“ a skrývání problémů před veřejností; a mnohdy i uvnitř týmu učitelů...

Profesor Kotásek označil již před dvaceti lety smyslem školy a výuky *každého žáka*. Úplně každý učitel dnes také ví, že *každý žák* je jiný. Nynější legislativní ukotvení *podpory každého žáka* v jeho jinakosti odstupňované podle finanční a časové náročnosti může významně přispět k rozvoji každého v různorodém kolektivu. A tak jen naplňuje výše uvedené principy. Navíc pomůže školám problémy nezakrývat. Na podporu budou alokovány normované částky, určen čas a také metodická a poradenská podpora a hodnotící nástroje k průběžnému vyhodnocování řešení konkrétních problémů ve vzdělávání žáků. Takovou podporu měly dříve legislativně danou jen speciální školy. Jak však uvádím výše, různé dis-

ponované děti docházejí do „běžných základních škol“ už i dnes. Nová legislativa by jim a jejich učitelům měla, v čase, až se „zajede“ a všechny složky se jej naučí správně používat, efektivně pomáhat. Ne, není to strašák!

Takže není žádný konec světa, jak volával Jan Žižka, nemusíte zakládat stovky malých rodičovských školiček, žádná katastrofa se neděje, jen nastává trocha spravedlivosti v rozdělování zdrojů a posilování odborných kapacit ve školách k řešení reálných problémů. Snad to pomůže a společnost zůstane jedna, nebude se čím dál více dělit na ty šťastné a ty, co mají „peška“.

Pro Všenorský zpravodaj

Petr Koubek
certifikovaný lektor pro společné vzdělávání
lektor SVČ Všenory

Akademie pro seniory – ročník šestý

Středisko pro volný čas ve Všenorech organizuje Akademii pro seniory od roku 2012. Po pilotním roce se usadila její stálá organizační forma pro starší spoluobčany, zejména ze Všenor. Se změnou manažerky, paní Koubkové odešla na mateřskou dovolenou, ale zůstává myšlenka akademie živá. Na posledním setkání 16. června 2016 jsme se bavili nejen o Seifertovi, Halašovi a Zahradníčkovi, ale také o tom, jak začneme další školní rok.

Na podzim nabídneme sérii přednášek seznamujících akademiky s krásnými místy v Čechách a ve světě. Připravujeme přednášky o severských zemích, o Pobaltí, o hradech a zámcích, nabídneme opět exkurze a výlety. Budeme se zase bavit o umění i o zdraví. K nejbližšímu programu Akademie budou informace již brzy zveřejněny na webu SVČ zde: <http://www.svc-vsenory.cz/top-akademie-pro-seniory-14>. Těšíme se na Vás!

Hana Brožová, ředitelka SVČ, **Petr Koubek**, lektor SVČ

Dílna čtení

Středisko pro volný čas ve Všenorech je tradiční organizací podpory volnočasových aktivit dětí a žáků předškolního a školního vzdělávání již více než dvacet let. Každoročně přináší vedle nabídky kvalitně vedených „stálých“ volnočasových útvarů a kroužků také inovace. Vedle nabídky uměleckých, hudebně-dramatických, pohybových, sportovních aj. aktivit přichází SVČ letos s aktivitami podporujícími učení.

Gramotnosti ve vzdělávání jsou takový vzdělávací yetti. Každý o nich mluví, někdo se strachem, že si děti budou „jen hrát“, jiný s nadějí, že jde o spásu vzdělávání. U slov ale, přátelé, platí to, že jejich sdílený smysl je dohoda mezi lidmi – navíc nevědomá – prostě lidé nějak slova používají a jejich význam je „implicitní“ užívání. Takže zatímco někdo vidí v rozvíjení gramotnosti hraní si žáků, jiný návrat k drilu. Není překvapením, že je na obojím něco pravdy! No řekněte že ne! Když chcete, aby se žáci učili soustavně číst s porozuměním opravdu, musíte ve výuce ponechat čas na čtení a na jeho reflexi – tedy žáci sami si musí z přečteného udělat závěr, pak o něm diskutovat třeba se spolužákem a prezentovat jej ostatním. To samozřejmě vyžaduje více času, než když jim učitel něco vypráví, pak jim to shrne do powerpointu, který jim pověsí do moodle. Ano, efektivita sama. Ale jaká gramotnost žáků se tím rozvíjí? No ta, že ve výuce se může spát, protože si pak stáhnou prezentaci a naučí se jí. Je taková výuka efektivní? Nestačilo by jen vyvěsit tu prezentaci?

Klíčem k učení je čas na učení. Jak píše profesor Feuerstein, jehož psychologická škola se ve Všenorech na ZŠ také chytla, každý člověk se učí jinak, ale učení má společný základ. Ten vzniká prací učícího se v metodicky zpracovaných postupech. Dva takové nabídky od září dětem SVČ! Půjde o postupy rozvíjející metodicky kritické myšlení a čtení s porozuměním v dostatečném čase a podle tempa každého žáka. Jednak o deskové hry. Deskové hry se používají ve východní Asii (v Rusku a Kanadě používají šachy) jako hravý doplněk výuky, při němž žáci udržují pozornost (chtějí-li vyhrát), zároveň ale musí počkat na to, co udělají soupeři ve hře. A při tom se ještě musí držet pravidel. To dohromady vyžaduje napětí mozkové kapacity hned několika směrů – porozumět pravidlům, vyhodnocovat situaci na ploše hry a predikovat, co udělá soupeř. Těžké, prospěšné. Přijďte si s dětmi vyzkoušet v úterý od 4 hodin na první stupeň ZŠ.

Další aktivitou bude dílna čtení. Metoda je z Kanady a v ČR ji proslavila Hana Košťálová a zejména Miloš Šlapal. Aktivita naplňuje Feuersteinovy principy: dává každému jeho prostor a čas, umožňuje sdílení, má přesný metodologický základ. A já jako didaktik české literatury dodávám: ani

trochu se nepodobá literární výchově ve škole! Je-li cílem LV ve škole naučit žáky přehled literárního vývoje a jazykové prostředky, jimiž se literatura odlišuje od jiné formy jazykové komunikace, DÍLNA ČTENÍ přináší pohodu, čas na čtení, rozvíjí u žáků schopnost poznat, co momentálně chtějí prožívat (sebepoznání) a jak to naplnit čtením (znalost druhů literatury a jejích žánrů). V dílně čtení se nemusí číst jen knihy a jen beletrie. Čte se to, co:

- dítě zajímá;
- o čem se dovědělo a chtělo by si přečíst;
- co vůbec nezná a chtělo by se dozvědět o tom víc;
- co závidí, že kamarádi již četli a povídají si o tom...

Dílina čtení je prostě malinká sociální síť.... Která se může rozrůst, protože se můžeme časem spojit s dalšími dobrými dílnami a povídat si o čtení ještě víc. A pozor, rychločtení fakt neděláme! Dílna čtení je určena pro všechny děti od cca 8 let; to už by měly poznat všechna písmenka abecedy. Vedle zážitku z povídání o knížkách a četbě rozvíjí prokazatelně dovednost soustředěného čtení: poznání, poučení a i zábava totiž chtějí čas, teprve pak stojí za to! Sejdeme se na prvním stupni ZŠ ve středu od 15 hodin; termín brzy upřesním.

Petr Koubek

Mezinárodní noc pro netopýry

Rádi bychom Vás opět pozvali na další Mezinárodní noc pro netopýry, akce věnována těmto nočním savcům proběhne za odborného výkladu netopýroložky Heleny Jahelkové. Přijďte nakouknout do světa netopýrů, prohlédnout si je z blízka a připojit se k večerní netopýří procházce s detektorem.

Mezinárodní noc pro netopýry

24. 9. 2016 (sobota) od 16:00
Místo konání: dobřichovický zámek

Program: od 16:00 do 18:00 přednáška s promítáním, ukázka hendikepovaných netopýrů, hry a aktivity pro děti a rodiče. Po 18. hodině, pokud počasí dovolí, proběhne večerní procházka s detektorem.

Pořádají: ČSOP Nyctalus, ČESON, ZO SZ Dobřichovice

Kontakt: Helena Jahelková

Helena.Jahelkova@seznam.cz, 728 504 240

Medový podzim ve Všenorech

Včely ve Všenorech letos přezimovaly dobře. A tak mohly všenorské zahrady opět, jako každý rok, vydat své medové bohatství.

První med se ve Všenorech stáčí koncem dubna, v Praze dokonce o něco dříve. Dobrý med má vždy známý původ. Každý včelař ve Všenorech vám může říci, odkud jeho med pochází a na jakých květech včely sbíraly pyl a nektar. Ve Všenorech začínají včely obvykle sbírat pyl nejprve na rozkvetlých vrbách, jívách a javorech. Později se postupně přidávají v zahradách kvetoucí třešně, jabloně, akáty, lípy a také kvetoucí ibišky.

Oblíbený a vyhledávaný je tak zvaný lesní med, jehož tmavou barvu způsobují mšice, které přetvářejí minerály na medovici. Ta dává tomuto lesnímu medu charakteristické zbarvení.

Jakmile na jaře stoupne teplota nad 10 stupňů Celsia, začínají včely vylétovat z úlu. Včely čekají na teplé jarní dny zejména proto, že potřebují ke

svému letu spoustu energie. Nejen k opylení květů, ale i k donášení nasbíraného pylu a nektaru do úlu.

Na jaře dochází také k rojení včel. Včelstvo se potřebuje rozvíjet. Když nemá prostor ke svému růstu, donutí včely svou včelí královnu k založení matečníku, což je zvětšená buňka, kde včely krmí potenciální budoucí matku mateří kašičkou. Se zavíčováním prvního matečníku se včely vyrojí se starou královnou matkou a celý roj se chystá odletět. Je tedy jasné, že každý včelař se musí o své včely dobře starat, aby mu včely neuletěly.

Včelí královna matka musí mít prostor ke kladení vajíček, aby mohla vychovávat další včely. Dobrý včelař dbá na to, aby měl na jaře připravený včelín, který rozšiřuje vložení takzvaných oddělků do nového úlu. Včelí matka je krmena výhradně mateří kašičkou, kterou jí včely dělnice vyrábějí. Také trubec je včelami krměn. Trubci za to poskytují včelám v úle optimální teplotu kolem 35 stupňů Celsia. Včely svými křídly úl buď ochlazují, kdy do úlu vhání čerstvý vzduch zvenčí, nebo naopak úl ohřívají. Včelí dělnice krmí včelí zárodky pylem a medem. Nejmladší dělnice krmí nejprve matku a také jí olizují. Včelí matka vylučuje feromon a tím dává svému okolí jasný signál o svém zdravotním stavu a kondici. Když dělnice trochu povyroستou, stávají se z nich úlové včely, které přejímají od svých zkušenějších kolegyně, kterým říkáme létavky, nektar a pyl. Teprve ty nejstarší a nejzkušenější včely vylétávají z úlu a sbírají pro ostatní nektar a pyl pro výrobu medu.

Včely mění své chování s počasím. Za pěkného slunečného počasí jsou převážně mírné. Jakmile se ochladí a přijde déšť, začínají být včely nervózní a agresivní. Včely obvykle svého včelaře poznají. Přesto se každý včelař chrání speciálním oblekem. Včelí roj má v době sběru a snůšky medového pokladu kolem 35 až 50 tisíc jedinců čítající trubce, dělnice a včelí královnu. V zimě se tento roj zmenší na 10 tisíc jedinců. Trubce včely obvykle na podzim, kdy už není snůška, vyženou z úlu a ti následně umírají zimou a hladem. Sezóna aktivního sběru končí někde kolem poloviny října. Někdy trvá až do dušiček. V úle pak nastává zimní období spánku, dokud teplota na jaře nestoupne opět na snesitelných 10 stupňů Celsia.

Se všenorským včelařem Ing. Vladimírem Hnízdilem si povídal Václav Götz

Podzim na zahradě

Konec léta se neúprosně blíží. A s pomalu přicházejícím podzimem přichází také spousta práce, kterou každý zahrádkář musí na své zahradě udělat! Léto bylo časem hojnosti, s podzimem nastává klimatické období, na které se musí připravit i rostliny a stromy.

Máte-li na zahradě ovocné stromy, je čas sklízet. Popadané shnilé plody podporují množení škůdců a vůbec nedělají zahradu pohlednou. Se sklizní příliš neotálejte. Pokud budete chtít své plody uskladnit, potom je vhodné vybrat chladnější prostory, kde nebude vyšší teplota jak 7 stupňů. Vhodné je ukládat ovoce do bedýnek nebo lísek. Ovocné stromy si potom zaslouží důkladnou kontrolu a případně ošetření před zimou.

Pojďme se přesunout do části, která naše zahrady obzvlášť zkrášluje. Mluvíme o okrasné zahradě. Je známý fakt, že v září je ideální čas na vysazování cibulovin, Fenomenální holandské tulipány, různé druhy lilí či hortenzií by neměly chybět v žádné zahradě! Včasnou a pečlivou výsadbu na podzim bezpochyby oceníte na jaře. Doporučujeme také výsadbu jehličnanů.

Zlikvidujte odkvetlé květy a přebytečné listy. Dát je můžete na kompost. Odstraňte zvadlé letničky. Péči potřebují i okrasné dřeviny, zejména kvůli hrozcím mrazíkům.

Speciální pozornost vyžaduje také trávník. Nepotřebuje už tolik zalévat, za to ho dobře posekejte a následně provzdušněte vertikutátorem. Trávník zbavíte nežádoucích mechů a ulevíte kořínkům před zimou. Jak tedy na to?

Sázení a přesazování

Podzim je opravdu vhodná doba pro přesazování, protože půda má díky pravidelným deštům dostatečnou vlhkost. Zem je ještě teplá z léta, takže rostliny mají ještě dost času si zvyknout na své nové místo a vytvořit nové kořeny. Na podzim lze také s čistým svědomím sázet nové rostliny. Je to poslední šance před zimou vnést do zahrady trochu barev. Například pro růže je podzim (do prvního přízemního mrazu) ideální doba na sázení.

Sázení cibulek

Na podzim lze také sázet cibulky, aby květiny na jaře v pravý čas vyrašily ze země a potěšily vás jarem svých barev. Aby tyto zvěstovatelky jara dobře prospívaly a kvetly, je velmi důležité vybrat pro ně správné místo. Většinou mají rády na jaře čerstvou a vlhkou půdu, ale v létě, kdy odpočívají, může být půda suchá a propustná. Cibulky by se měly do země sázet do hloubky dvou- až trojnásobku jejich výšky. Sázení kolík na cibulky GARDENA umožňuje snadným způsobem vytvořit dostatečně velký a hluboký otvor.

Cibulky pak dáte do země špičkou vzhůru, zakryjete je zeminou z kolíku a zatlačíte ji dovnitř.

Prořezávání vytrvalých bylin, keřů a křovin

Když keře zežloutnou, jejich stonky se ohnou k zemi nebo začnou tvořit semena, je čas je ostříhat. Je to proto, že rostliny teď natahují svou mízu zpátky do kořenů a když se neostříhají, mohou uhynout.

Keře a křoviny lze zkrátit na přibližně čtvrtinu jejich velikosti. Může se to však lišit podle konkrétního typu keře či křoviny. Obvykle můžete získat více informací ze štítků u rostlin nebo v zahradnictví či zahradním centru.

Stříhání živých plotů

Živé ploty by se měly prořezávat naposled na podzim, aby se předešlo hnití, kdyby se nahromadila vlhkost. Zkracujte jen listnaté živé ploty a pokud možno bez vytváření otvorů, protože ty přes zimu nezarostou a plot by mohl vypadat neupravený. Veškeré listy stromů ležící na živém plotu je třeba odstranit, jinak plot nebude mít dost čerstvého vzduchu a slunce a mohl by hnit.

Trávníky

V zimě suší trávník nízké teploty, přílišná vlhkost a slabý sluneční svit. Proto trávníky potřebují před začátkem zimy trochu jemné péče a hýčkání. Když na podzim padají listy, měly by se z trávníku pravidelně odstraňovat. Listy ponechané na trávníku ho připraví o světlo a podpoří tvorbu suchých hnědých fleků a růst mechu. Naposled trávník posekejte někdy začátkem listopadu. Nesekejte ho na méně než 5 cm, protože delší tráva lépe využije menší množství slunečního svitu. Zajistí to vyšší odolnost vůči plevelům a mechu.

Doporučuje se také použít nějaké podzimní hnojivo. Podzimní hnojiva mají obvykle nízký obsah dusíku a vysoký obsah draslíku. Zvýšený obsah draslíku trávu posiluje a zvyšuje její odolnost vůči mrazu. Na podzim by se neměla používat tradiční trávní hnojiva, protože obsahují hodně dusíku a podporují rychlý růst trávy, což následně zvyšuje její citlivost na mraz.

Jsou přirozeně i další drobné práce, které je třeba udělat před příchodem prvních mrazů:

- Záhony, růže a další rostliny citlivé na mraz by měly být zakryty mlázím nebo listím, resp. zabaleny do bublinového obalového materiálu nebo něčeho podobného.
- Vykopejte letní cibulky, jako například jiřiny, a uložte je v odvětrané krabici do sklepa.
- Přeneste rostliny v kořenáčích dovnitř nebo je dejte na nějaké chráněné místo.

- Uzavřete vodní příruby a vypusťte kohoutky a zavlažovací zařízení, aby mrznoucí voda nezpůsobila žádné škody.
- Rozeberte čerpadla v jezírkách a v případě nutnosti nainstalujte mrazuvzdorné čerpadlo.

Když nastane zima, zahrádkáři si mohou oddechnout od zahradních prací. Ale pozor! Nebude to trvat dlouho a bude čas znovu začít.

Vaše zahrada si zaslouží po létě náležitou péči!

Další informace najdete například na webu www.ceskykutil.cz

POMŮCKA: AMBRA, COLON, EON, SČOT, SKK	HROB ZASTAR.	SYMETRÁLA	ZPĚVNÝ PTÁK	KUŇ KNIŽNĚ	NEPRAVDA		AKROBATIC-KÝ PRVEK	OBRAZKOVÝ SERIÁL	INICIÁLY HERČKY RYBOVÉ	JMÉNO SPISOVATELE PAVLA	NAMÁČECÍ PŘÍPRAVEK		ŽLAB	DRUH PAPOUŠKA	MPZ NIZOZEMÍ	NOVINY	ZUSLECH-TENÁ ŽELEZA	NEVĚNOVAT
SULC					NAHNUTÍ							ŠVÝCARSKÁ SPRÁVNÍ JEDNOTKA						
NABROU-ŠENĚ					SRDEČNICE							PŘÍTOK LABE						
VŘENÍ				ČÁST BIBLICKÉHO TEXTU					VONNÝ VÝMĚK VORVANE							TELOCVIČNÁ POLOHA		
				ODNOŽ					TAJENKA							DLUŽNÍ ÚPIS		
	ÚSTNÍ TEKUTINA	INIC. KONVA-LINKOVÉ			ŠPRÝM					OSOBNÍ ZÁJEMO					BRYLE HOVOR.			
		PRODEJNÍ STÁNEK			BÁSEN ANGLICKY					JEDNOTKA NAPĚTÍ					BARVIVO NA VEJCE			
INDIÁNSKÁ TROFEJ					NÁDOBA U STUDNY							ČÁST HMOTY					TO ANGLICKY	
					ZNAČKA HODINEK							INICIÁLY ZÁVODNÍKA ENGEHO					SPZ ŠUMPERKA	
OPICE							RUS. KULIČ. POČÍTADLO						ZÁVĚSNÁ OZDOBA				POČESTNÝ	STÁTNÍ POKLADNA
							PŮSOBNÍ						RUS. POLÉV-KA S MASEM					
JUPITERŮV MĚSÍC			ČIVA					MALÍŘ MIKOLÁŠ ???						PRUHY LÁTKY DO BOT				
			TÝKAJÍCÍ SE OPERENCŮ					LIST. STROM						TKALCŮV NÁSTROJ				
NEMOCNICE S POLIKLI-NIKOU ZKR.				PROMINUTÍ TRESTU							ČESKO-SLOVENSKÝ ZKR.			RÁMOVÁ PILA				
				HORSKÝ SKŘÍTEK							SPZ JIČINA			ČÁST MALÝCH ÚST				
SPISY					PŘÍJEMNÍ					RÁNA							POPĚVEK	
					KUCHYNSKÉ NÁDOBÍ MN. Č.					SUROVCI							MIMO OBJEKT	
	VOJENSKÁ HODNOST ZKR.	ZPĚVNÍ HLAS							ZN. KILO-COULOMBU				ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA			DRUH SOVY		
		PODZIMNÍ KVĚTINA							STŘEDNÍ ŠKOLA ZKR.				KÓD SLOV. KORUNY			TLUSTÉ STŘEVO LATINSKY		
NA CO								BODY PŘÍMO Z PODÁNÍ				VOSKOVÉ SVÍTIDLO						FOUKATÍ
								JM. BOXERA TYSONA				JIRÁSKŮV ROMÁN						MRAVO-KÁRCE
PÍSMENO REČKÉ ABECEDY				OBRUBA				JEMNÁ OMÍTKA						HOSPO-DÁŘSKÉ NÁDOBY				
				SKUČET				LITINOVÝ PLÁT						VIDA				
INICIÁLY ZPĚVÁKA TESAŘIKA			ROZVÍŘOVAT						NILSKÝ KŘÍŽ					NAŘÍKAT				
			INICIÁLY HERCE RODENA						INICIÁLY HERCE VOJTKA					HOVOROVÝ SOUHLAS				
VÝSTUPEK NA BUDOVĚ						TRESTNÁ							PŘÍMYKATÍ SE					
SMUTEČNÍ OZNÁMENÍ						JMÉNO PRESLEYHO							NEJVYŠŠÍ GEOCHRO-NOLOGICKÁ JEDNOTKA				INICIÁLY HERČKY KAČÍRKOVÉ	

Všenorský zpravodaj

Archiv a aktuální číslo naleznete též na adrese <http://www.vsenory.cz/vsenorsky-zpravodaj/>

Vydává Obecní úřad Všenory, U silnice 151, 252 31, IČO: 241849, periodicitu čtvrtletně, evid. číslo MK ČR E 21493.

Redakce: Ing. Václav Götz, vaclav.gotz@gmail.com

Grafika a DTP: Mgr. Václav Hřaba, atelier-hřaba@volny.cz

Textová korektura: Ing. Eliška Bubníková

Adresa redakce: Obecní úřad, U silnice 151, 252 31 Všenory

Příjem inzerce: Renata Samková, renata.samkova@vsenory.cz

Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Redakce a grafické zpracování pracují bez nároku na honorář. Redakce si vyhrazuje právo zaslané rukopisy redakčně upravit a opatřit nadpisem.

Ceník plošné inzerce

Celá strana: max. 190 x 275 mm 2.000,- Kč
1/2 strany: max. 190 x 135 mm 1.000,- Kč
1/4 strany: max. 91 x 135 mm..... 500,- Kč
1/8 strany: max. 91 x 65 mm 250,- Kč

Ceník řádkové inzerce

Soukromé osoby: BONUS - první 2 řádky zdarma
každý další započatý řádek 50,- Kč

Podnikatelé: každý započatý řádek 100,- Kč

Kontakt R. Samková, renata.samkova@vsenory.cz

**Redakční
uzávěrka
zimního
čísla**

**Všenorského
zpravodaje**

12. 11. 2016

Řešení sudoku

9	8	6	1	5	2	8	4
1	5	4	8	2	6	9	3
8	6	2	9	7	4	5	1
6	1	3	2	5	9	4	8
2	4	9	8	6	1	5	3
6	8	5	1	4	7	9	2
4	8	5	3	1	9	2	6
3	9	6	7	2	1	4	5
5	2	1	4	9	6	8	3

			9		7			
5			8				6	
	2			4		8	3	
		4			1			9
		3				6	7	2
8				5				
	1		7		6	2		
	3	9						1
7			5				4	